

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของ มนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

The Creation of Fine Arts: Mythologies of Human Beauty in Buddhism Late Adolescent Female's Perspectives

วรรณลพ มีมาก¹

Wanlop Meemak

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) ศึกษาทัศนคติด้านความงามในปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนาและมุมมองด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย และ 2) ศึกษารูป สัญลักษณ์และการสร้างสรรคงานจิตรกรรม ตามเทคนิคกระบวนการสร้างสรรคเป็นผลงานจิตรกรรม แบบ 2 มิติ เก็บข้อมูลจากการศึกษาหนังสือ บทความ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาและทัศนคติมุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย เพื่อนำไปสร้างสรรคเป็นผลงานจิตรกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติด้านความงามในปรัชญาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนานั้นให้ความสำคัญกับ ศิล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นแก่นของหลักคำสอนที่ให้นักบุญบริสุทธ์ปราศจากกิเลส ส่วนรูปลักษณ์ความงามนั้นประกอบด้วยความงามในมิติทางโลก ซึ่งมีลักษณะเป็นจิตวิสัยและความงามในมิติทางธรรมที่มีลักษณะเป็นวัตถุวิสัย ผลการศึกษา กลุ่มตัวอย่างหญิงวัยรุ่นตอนปลาย อายุตั้งแต่ 18-22 ปี พบว่า จะมีวิถีชีวิตทางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมสังคมที่กำลังพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ความคิดด้านความงามได้ถูกครอบงำจากค่านิยมที่ถูกสร้างขึ้นจากการโฆษณาชวนเชื่อทางสื่อต่าง ๆ จนเกิดเป็นมายาคติจากความงาม ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวความคิดดั้งเดิมของพระพุทธศาสนา ที่ว่าความงาม รูปลักษณ์ สังขาร ล้วนตกอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ อันได้แก่ อนิจจัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาจิตรกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, ติดต่อได้ที่: wanlop4575@gmail.com

¹Assistant Professor, Program in Painting, Faculty of Humanities and Social Sciences Suratthani Rajabhat University, e-mail: wanlop4575@gmail.com

ทุกช่วง อนาคตที่เกี่ยวกับความไม่เที่ยงของทุกสรรพสิ่งทั้งหลาย โดยผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์ ดอกบัวเหี่ยวแสดงถึงความจริงของธรรมชาติที่เสื่อมสลายไปตามกาลเวลา ฝ้ายบางแสดงถึงความคลุมเครือไม่สามารถปิดบัง ซ่อนเร้น สิ่งที่ถูกปรุงแต่งด้านในได้ และ หญิงสาวแสดงถึงวัยรุ่นตอนปลายที่ต้องการความงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ตามแนวคิดดังกล่าวมาสู่เทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมแบบ 2 มิติ ในชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย ผลงานชื่อ “มายาคติความงาม” หมายเลข 1 ถึง หมายเลข 5 โดยใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 90 x 100 เซนติเมตร จำนวน 5 ชิ้น มาวิเคราะห์ความหมาย ความงามและความรู้สึก เพื่อให้ตระหนักเห็นถึงความงามที่แท้จริงและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมที่สะท้อนมุมมองการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมในโลกปัจจุบัน

คำสำคัญ : การสร้างสรรค์งานจิตรกรรม พระพุทธศาสนา มายาคติจากความงามของมนุษย์ หญิงวัยรุ่นตอนปลาย

Abstract

There are 2 objectives in this research; 1) to study the human beauty through Buddhism and the beauty of late adolescent females and 2) to study symbols and the creations of fine arts according to the 2- dimensions of fine arts creation. Data used in creating fine arts were collected from books and articles about Buddhism instructional words and from some perspectives of late adolescent females.

The study shows human beauty in Buddhism instructional words focus on religious perception, meditation, and intellection which are the heart of Buddhism instructional words that make people pure and free from passion. The look of beauty consists of beauty in the worldly dimension which is subjective and beauty in the moral dimension which is an objective. The study in late adolescent females aged between 18-22 years- old indicates different social ways of life and culture. An instant development in society affects to ideas of beauty. Popularity from propaganda in the media overwhelms people until the beauty mythology happens, which is not

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

related to the original Buddhism concept about beauty, look, and body which are under the trinity rule; impermanent, distressed, soulless and everything does not last forever. A researcher shows a wither lotus to represent natural degeneration by time, a thin cloth determines ambiguousness and cannot conceal or hide anything decorated inside, and the woman shows an insatiability of late adolescent female. These ideas lead to a technique to create 2- dimensions of fine arts in the set of Mythologies of Human Beauty Through Late adolescent Female's Perspectives. The 5 works named "Mythology of Beauty Number 1- Number 5" the uses of oil color on canvas in the size of 90x100 centimeters, were analyzed about meaning, beauty, and feeling to realize the real core of beauty which will affect to the development of fine arts creation and reflect to the point of view in recent world's changing.

Keywords: The Creation of Fine Arts, Buddhism, Mythology of Human Beauty, Late Adolescent Female

บทนำ

หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวไว้ว่าสรรพสิ่งในธรรมชาติทั้งหลายทั้งปวงนั้น ล้วนตกอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นหลักคำสอนที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (2554: 81) ได้แสดงทัศนะว่าความจริงทั้งหลายหรือปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ว่่านั้นเป็นอย่างไร ก็มีตัวอย่างเช่นว่า สิ่งทั้งหลายเป็นอนิจจัง ไม่เที่ยง ไม่คงที่ เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เป็นทุกขังคงอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ และเป็นอนัตตาไม่เป็นตัวเป็นตนของใคร ที่จะไปสั่งบังคับให้เป็นไปตามปรารถนาได้ เราจะไปยึดถือครอบครองมันจริงไม่ได้ เพราะมันเป็นไปตามเหตุปัจจัยของมัน ความอยากได้อะไรต้องมีต้องหนีให้พ้น ถ้าววนเวียนอยู่และยึดติดมันจะเป็นกิเลส นอกจากนี้ในส่วนของการเกิดกิเลสนั้น พระมหาธีรราชเจ้า กิตติปัญญา (ใจหาญ) (2553: 104-105) ได้กล่าวว่า หากมีธรรมสมบุรณ์กิเลสและทุกข์ก็ลดลงจนหมดสิ้น ในที่สุดซึ่งถือว่าเป็นความดีสูงสุดของชีวิต ธรรมหรือความจริงมีอยู่ในคนใด คนนั้นก็เป็นคนงามและคนดี คนดีมีอยู่ในที่ใดที่นั้นก็พลอยงามไปด้วย พระพุทธศาสนาแสดงให้เราเห็นว่าคุณภาพหรือคุณสมบัติของธรรม ไม่เพียงแต่ทำให้คนมีความงามเท่านั้น แต่ยังทำให้ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม กลายเป็นสิ่งที่งามไปด้วย ตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา ความงามในมิติทางธรรมมิได้หมายถึงความสวยงามเชิงอารมณ์หรือเชิงความรู้สึกนึกคิด แต่หมายถึงภาวะลดลงของ

กิเลสและความทุกข์จนถึงภาวะสิ้นกิเลสสิ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง ความงามนั้นแสดงออกหลายมิติ เอกมณฑ์ แก้วทองสอน (2554: 86) ได้กล่าวถึงเรื่องความงามไว้ว่า ความงามในคำสอนของพระพุทธศาสนาแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ คือ 1) ความงามในมิติทางโลก และ 2) ความงามในมิติทางธรรม **ความงามในมิติทางโลก**อยู่ภายใต้การกำกับของกิเลส ความงามในมิติทางโลกจึงเป็นจิตวิสัย ส่วน**ความงามในมิติทางธรรม**ไม่ใช่อาการของกิเลส แต่เป็นสภาวะตามความเป็นจริงที่พระพุทธศาสนาเรียกว่า สุภธาตุ อสุภธาตุ ความงามในมิติทางธรรมจึงเป็นวัตถุวิสัย ดังคำกล่าวข้างต้นถึงหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา เรื่องไตรลักษณ์ กิเลส และความงามนั้น มีความสำคัญอย่างมากซึ่งต้องศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจจากหลักคำสอนต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ความงามในยุคที่สังคมกำลังพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นต้นเหตุของการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดทัศนคติ วิถี และวัฒนธรรมแบบใหม่ ค่านิยมแบบเก่าที่ถูกกลดทอนแทนที่ด้วยค่านิยมแบบใหม่ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตมากขึ้น ทำให้เกิดการคล้อยตาม หลงใหล สร้างความเชื่อ และอุดมการณ์ด้านความงามให้เกิดเป็นมายาคติจากความงาม โดย นพพร ประชากุล (2558: 4) ได้กล่าวถึงความหมายไว้ว่า มายาคติ (Myth) หมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ หรืออาจกล่าวให้ถึงที่สุดได้ว่า เป็นกระบวนการของการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้ก็ได้หมายความว่ามายาคติเป็นการโกหกหลอกลวงแบบปั่นน้ำเป็นตัว หรือโฆษณาชวนเชื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง มายาคตินั้นมิได้ปิดบังอำพรางสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าต่อตาเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมันเสียจนไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรม เรานั้นเองที่ “หลง” คิดไปว่าค่านิยมที่เรายึดถืออยู่นั้นเป็นธรรมชาติ หรือเป็นไปตามสามัญสำนึก

มายาคติจากความงาม เป็นความเชื่อของคนกลุ่มใหญ่ว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนั้นน่าสนใจ จนทำให้เกิดค่านิยมวัฒนธรรมแบบใหม่ขึ้นมาส่งผลต่อมุมมอง ความคิด ทัศนคติ ของวัยรุ่นหญิงตอนปลายว่า ความงามนั้นแตกต่างกันระหว่างอดีตกับปัจจุบันในเรื่องค่านิยมและภาพลักษณ์ ในอดีตความสวยงามของผู้หญิงเป็นลักษณะเรียบง่าย เป็นความงามที่เป็นธรรมชาติมากกว่าในยุคปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันเกิดกระแสวัตถุนิยมจากความเจริญทางด้านสื่อต่าง ๆ ได้สร้างค่านิยมวัยรุ่นหญิงให้ดำเนินชีวิตในยุคสังคมสมัยใหม่ และหากจะพิจารณาความงามทางจิตใจกับความงามทางร่างกาย แบบไหนสำคัญกว่ากัน ส่วนใหญ่จะ

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความงามทางร่างกายนั้นสำคัญกว่าความงามทางจิตใจ โดยให้เหตุผลว่า ในยุคสังคมสมัยใหม่มีความต้องการความสวยงามทางร่างกายมากที่สุด เพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ เช่น การเข้าสังคม อาชีพ การดึงดูดจากเพศตรงข้าม การต่อรองในด้านธุรกิจตลอดจนต้องการแสดงอัตตาตัวตนของตัวเอง

เมื่อความงามมีความสำคัญมากขึ้นจึงถูกกำหนดให้มีการปรุงแต่งร่างกายให้สวยงามตามความนิยมและวิธีที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน คือ การทำศัลยกรรมตกแต่งความงามซึ่งถือเป็นความเชื่อในรูปแบบใหม่ เมื่อเวลาผ่านไปความจริงแท้จากธรรมชาติก็จะแสดงให้เห็นถึงสภาวะการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เสื่อมสลายลงตามธรรมชาติไปในที่สุด ดังนั้นการปรุงแต่งให้คงงามแบบพอดี ไม่มากเกินไปน้อยเกินไป จึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ควรกระทำเพื่อความสมดุลเป็นไปตามกฎเกณฑ์ธรรมชาติ ความงามของมนุษย์เป็นสังขธรรมมีการเสื่อมสลายลงตามสภาวะของกาลเวลา มนุษย์ที่ยังหลงรูปกายด้วยการปรุงแต่งร่างกายภายนอกให้สวยงาม เป็นความเชื่อที่ลุ่มหลงจากมายาคติ จนไม่สามารถเข้าใจถึงความหมายของสังขธรรมที่แท้จริงได้ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดจากหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และมุมมองทัศนคติจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย มาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงหลักความจริงของธรรมชาติที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ ผู้กระบวนกรสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยนำมาเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เพื่อหาบทสรุปที่เกี่ยวกับแนวความคิดตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีรูปแบบ การบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมผ่านเทคนิควิธีการในแบบเฉพาะตัวที่แสดงตัวตนและเอกลักษณ์อย่างชัดเจน ให้เป็นผลงานสร้างสรรค์ทางจิตรกรรมแบบ 2 มิติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนะด้านความงามในปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนา และมุมมองด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย
2. เพื่อศึกษารูป สัญลักษณ์ และสร้างสรรค์งานจิตรกรรมในรูปแบบเฉพาะของผู้วิจัย

วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) แบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ศึกษาบทความ หนังสือ งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดหลัก คำสอนทางพระพุทธศาสนา จากหนังสือของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) เรื่องแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา และวิทยานิพนธ์ของเอกมณฑ์ แก้วทองสอน เรื่องสุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท รวมถึงการศึกษาแนวคิด บทความงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ จากหนังสือของ ชลูด นิ่มเสมอ เรื่องวาดเส้นสร้างสรรค์ องค์ประกอบของศิลปะ และ อิทธิพล ตั้งโฉลก เรื่องแนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูงเป็นต้น โดยนำมาวิเคราะห์หาประเด็นที่สอดคล้องและเชื่อมโยงความหมายให้ตรงตามแนวความคิด

2. เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จากหญิงสาววัยรุ่นตอนปลาย อายุตั้งแต่ 18-22 ปี จำนวน 10 คน เพื่อหาประเด็นที่สนใจด้านความงาม มาเชื่อมโยง เปรียบเทียบความหมาย เนื้อหา ตามแนวความคิดในงานวิจัย

3. การสร้างสรรค์งานจิตรกรรม โดยกำหนดแนวคิดด้านเนื้อหา รูปแบบ และวิธีการ ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมจำนวน 5 ชิ้น ขนาด 90 x 100 เซนติเมตร เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ และเป็นผลงานจิตรกรรม 2 มิติ

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

1. นำบทความ หนังสือ งานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดหลักตาม คำสอนทางพระพุทธศาสนา และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะมาวิเคราะห์สู่ กระบวนการสร้างสรรค์

2. นำข้อมูลบทสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เกี่ยวกับมุมมองทัศนคติด้านความงาม และความหมายเชิงสัญลักษณ์มาวิเคราะห์สู่กระบวนการสร้างสรรค์

3. การสร้างสรรค์งานจิตรกรรม ตามกระบวนการสร้างสรรค์โดยการวิเคราะห์ ตามประเด็นเนื้อหา ดังนี้

3.1 วัสดุอุปกรณ์

3.2 เทคนิคขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์

3.3 การวิเคราะห์ความคิด ความงาม ความรู้สึก

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ผลการวิจัย

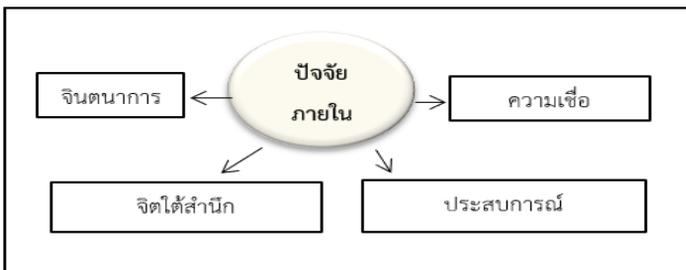
ทัศนะด้านความงามในปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนาและมุมมองด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ทัศนะความงามในปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนาตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวไว้ว่าสรรพสิ่งในธรรมชาติทั้งหลายทั้งปวงนั้น ล้วนอยู่ภายใต้กฎไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นหลักคำสอนที่ควรพึงปฏิบัติและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในเรื่องของความงาม โดยนำหลักคำสอนไปใช้ให้เห็นถึงสภาวะความเป็นจริงของความงาม ความไม่เที่ยงแท้ของชีวิต การเกิดขึ้น-ดับไป ของทุกสรรพสิ่งที่ไม่จีรังยั่งยืนล้วนเป็นกฎของธรรมชาติทั้งสิ้น ไม่มีสิ่งไหนที่จะคงอยู่ถาวร ความงามนั้นมีทั้งทางโลกและทางธรรมความงามทางโลกซึ่งมีลักษณะเป็นจิตวิสัย ที่ถูกกิเลสของความงามควบคุมโดยไปยึดมั่นถือมั่นกับสรรพสิ่งทั้งปวง เมื่อต้องการความงามมาก กิเลสก็มากตาม ไม่ปล่อยวางจิตจึงเกิดทุกข์เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่สร้างจากความงามนั้น เป็นสิ่งที่ถูกปรุงแต่งขึ้นมาให้หลงเชื่อในสิ่งนั้นสิ่งนี้ ความงามจึงเป็นสิ่งที่ฉาบฉวย เป็นเพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น ในที่สุดความงามนั้นก็กลายเป็นความว่างเปล่าไม่มีตัวตนใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนความงามทางธรรมนั้นคือ ความเข้าใจที่ลึกซึ้งของการปฏิบัติธรรม ความงามที่เกิดขึ้นจริงแท้ เมื่อถึงเวลาร่างกายก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น ผมหงอก หน้เหี่ยวยุบ เป็นการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติซึ่งมีลักษณะเป็นวัตถุวิสัยตามปรัชญาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ซึ่งให้เห็นถึงทัศนะด้านความงามว่าไม่มีอยู่จริงทุกสิ่งเป็นสิ่งที่ลวง ไม่ควรมกมาย หรือหลงเชื่อแต่อย่างใด โดยเฉพาะหญิงสาววัยรุ่นตอนปลายที่อยู่ในช่วงวัยที่กำลังมีความต้องการความงามมากที่สุด จึงให้ตระหนักถึงหลักคำสอนในแง่มุมมองต่าง ๆ เพื่อนำไปปฏิบัติในการใช้ในชีวิต เพราะปัจจุบันสังคมกำลังพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนะคติทางความงามของวัยรุ่นยุคใหม่ ด้วยเหตุนี้จึงได้นำเสนอบทสัมภาษณ์และความคิดเห็นจากมุมมองทัศนะด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย ดังนี้

มุมมองทัศนะด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลายการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างของหญิงวัยรุ่นตอนปลายอายุตั้งแต่ 18-22 ปี ผู้วิจัยได้พบว่า คำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีแนวทางของคำตอบส่วนใหญ่ไปในทิศทางเดียวกัน การให้ความสำคัญไปที่ความสวยงามของร่างกายค่อนข้างมากโดยเฉพาะใบหน้า โดยในยุคสมัยปัจจุบันความสวยความงามได้กลายเป็นความเชื่อและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจมากกว่าความเชื่อ

ทางพระพุทธศาสนาไปแล้ว ความสวยงามเป็นเรื่องที่สำคัญกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้เมื่อไหร่ที่ออกจากบ้านพบปะคนในสังคมจะต้องมีความพร้อมเรื่องเกี่ยวกับความสวยงามอยู่ตลอดเวลา การให้ความสำคัญกับความสวยงามเป็นกระแสและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก แต่เดิมความสวยงามใช้เวลาที่จำเป็นในวาระที่เหมาะสมมีความงามที่พอดีกับเหตุจำเป็น ไม่หลงไหลความงามจนเกินไป แต่ในปัจจุบันกลายเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามอย่างสุดขีด ความสวยงามเป็นสิ่งที่หญิงสาวหลงไหล ใฝ่ฝัน ขอมทำทุกอย่างเพื่อแลกกับความสวยงามแม้จะใช้เงินทองมากมายเพียงใด หรือแลกกับความเสียหายเจ็บปวดในเรื่องของศีลยกรรม ล้วนเป็นสิ่งที่หญิงสาวพร้อมที่จะทำได้ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงตัวเองสามารถสร้างโอกาสต่าง ๆ ให้กับชีวิตที่ดีขึ้น เงินทองรายได้ที่เข้ามาและอีกหลาย ๆ เหตุผลที่สร้างชีวิตให้ดีขึ้นจากความสวยงามที่แปรเปลี่ยน บางครั้งครอบครัวและคนรอบ ๆ ตัว จำใจใบหน้าเดิมไม่ได้เพราะการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากเดิมให้กลายเป็นคนใหม่ ส่วนใหญ่มาจากกระแสค่านิยมว่าแบบนั้นสวยก็จะเกิดการคล้อยตาม เชื่อว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้ดีจนได้เป็นเหมือนคนอื่น แต่ผู้วิจัยกับเห็นสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันนี้เป็นเรื่องราวที่น่ากลัวมากขึ้นทุกวัน และไม่อาจจะหยุดความต้องการของหญิงวัยรุ่นในสังคมยุคใหม่ได้ เพราะฉะนั้นการเกิดมุมมองที่สนใจด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลายนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญในการนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแนวความคิด

ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติด้านความงามในปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนา และมุมมองด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน มี 4 องค์ประกอบและปัจจัยภายนอก มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 1: องค์ประกอบปัจจัยภายใน

ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

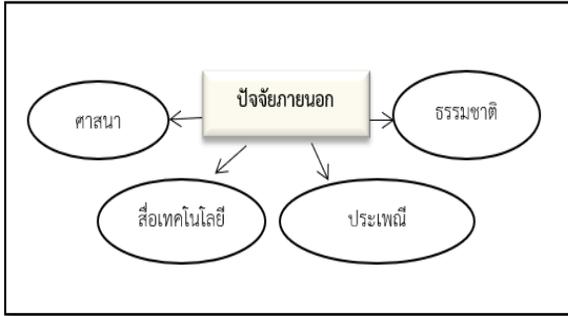
การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

จินตนาการ เป็นความนึกคิดมโนทัศน์ หรือความฝันที่อยู่เหนือการควบคุม เกิดจากความฝันและจินตนาการที่ผสม เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับทางสังคมวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัว การจินตนาการมองถึงความงามในเชิงบวก ให้มีความงดงามของรูปลักษณ์ มีความสวยงาม ของรูปร่าง เพื่อทำให้เกิดการยอมรับทางสังคมและเป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม

จิตใต้สำนึก เป็นความนึกคิดที่ฝังอยู่ภายใต้จิตใจ คือ การส่งต่อไปสู่กระบวนการทางความคิดที่สะท้อนชีวิตในแง่มุมไหน อย่างไร ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลบางอย่างที่สามารถทำให้เรื่องราวที่อยู่ในความทรงจำหรือเรื่องราวที่มากกระทบจิตใจแสดงออกมาให้มากที่สุด แต่บางครั้งความคิดก็ไม่สามารถสร้างแบบแผน เพราะมันเกิดขึ้นเองโดยไม่รู้ตัวว่าสิ่งที่ทำออกไปนั้นเป็นอย่างไร การไม่เตรียมอะไรเลยในความคิดบางที่ก็อาจได้ผลงานแบบสร้างสรรค์ที่ไร้การควบคุม ทำให้จินตนาการข้างในจิตใจเกิดการเคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลา ความงามที่อยู่ภายใต้จิตสำนึกได้ส่งผ่านออกมาแบบไม่รู้ตัวไม่มีกระบวนการชัดเจน เกิดจากการรับรู้เรื่องความงามตั้งแต่วัยเยาว์ สิ่งเหล่านี้มันถูกให้แสดงออกถึงความต้องการทางความงามที่อิสระควบคุมไม่ได้

ความเชื่อ ความงามเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความจริง เพราะทุกสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นต้องมีความสวยงามและไม่สวยงาม โดยเฉพาะมนุษย์ที่ต้องการความสวยงามของร่างกาย จึงได้เชื่อแบบนั้นว่า หญิงสาวต้องสวยงามและต้องเป็นวัยรุ่นเท่านั้น เพราะอยู่ในช่วงเวลานั้นเหมาะสมที่สุดของร่างกาย ส่วนวัยที่อยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ นั้น ความสวยงามไม่เหมาะสมและจะลดลงไปเรื่อย ๆ ตามกาลเวลาจากความเป็นจริงของธรรมชาติ

ประสบการณ์ เป็นการรับรู้ข้อมูลด้านทัศนศาสตร์ทางความงาม จากประสบการณ์ของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน เป็นการบันทึกความทรงจำจากเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ประสบการณ์จะเป็นตัวกระตุ้นภายในจิตใจทำให้เกิดความคิดด้านความงาม ทั้งแง่บวกและแง่ลบ ตามสิ่งที่รับรู้มา เช่น หญิงสาวต้องมีหน้าตาที่สวยงาม ผิวพรรณผ่องใส น่านมองชวนให้หลงใหลในความงาม แต่ก็มีสิ่งที่ตรงกันข้าม คือความไม่สวย หญิงสาวหน้าตาไม่ดี ไม่น่ามอง นั่นก็เป็นการเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน ประสบการณ์การรับรู้เกิดขึ้นในสังคมที่ใกล้ชิด ในครอบครัว กลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมในสังคม ต่างมีอิทธิพลต่อการรับรู้และขึ้นไปถึงค่านิยมความเชื่อว่า แบบไหนที่เรียกว่าความสวยงาม หรือแบบไหนที่เรียกว่าไม่สวยงาม

ภาพที่ 2: องค์ประกอบปัจจัยภายนอก

ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

จริยศาสตร์ คือทุกสรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมาเอง เมื่อหมดเวลาจริยศาสตร์ก็จะทำให้ทุกสรรพสิ่งร่วงโรย เสื่อมสลายลง ไปตามกาลเวลา มนุษย์ก็เป็นส่วนหนึ่งของกฎจริยศาสตร์เช่นเดียวกัน จริยศาสตร์สร้างให้ทุกสรรพสิ่งที่เกิดมาเป็นประเภทเดียวกัน แต่ไม่ได้สร้างให้ทุกอย่างเหมือนกัน ต่างพันธุ์ต่างรูปลักษณ์ไม่เหมือนกัน มนุษย์ก็เช่นกัน ที่เกิดมาหน้าตาไม่เหมือนกัน แม้แต่ครอบครัวเดียวกัน มีความงามแตกต่างกันไป มนุษย์จึงไม่พอใจในจริยศาสตร์ โดยพยายามฝืนความจริงจากจริยศาสตร์ เปลี่ยนแปลงทุกสิ่งอย่างให้พอใจที่สุดเท่าที่จะทำได้

ศาสนา ความเชื่อความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องราวที่สืบทอดกันมายาวนาน วิถีปฏิบัติทางคำสอนตามหลักพระพุทธศาสนานั้น ช่วยให้มีวิถีคิดมุมมอง และเกิดการพิจารณาในประเด็นที่สำคัญต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงโลกแห่งวัตถุทำให้มนุษย์มีความต้องการความงามเกินจริยศาสตร์ ในสังคมยุคใหม่ที่มีความต้องการความงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยเฉพาะเรื่องของสังขารร่างกายมีความไม่แน่นอน ความงามไม่คงอยู่จริง แต่หญิงสาวที่ต้องการความงามที่มากขึ้นจะปรุงแต่งสังขารร่างกายให้มากเกินความพอดี การหยุดการปรุงแต่งอาจเป็นเรื่องที่ยากสำหรับสังคมยุคใหม่ที่กำลังแสวงหาความงาม

ประเพณีวัฒนธรรม ระบบความคิดแบบดั้งเดิมตามชนบประเพณี ความเชื่อศาสนา โดยเฉพาะความเชื่อในเรื่อง “ความงาม” ได้ถูกพัฒนาตามค่านิยมของคนในสังคมอย่างรวดเร็วเช่น ความเจริญด้านอุตสาหกรรม การสร้างผลิตภัณฑ์ด้านความงาม การโฆษณา

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

สินค้าแบบชวนเชื่อในสรรพคุณต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความรู้สึกการหลงใหลในสินค้า มีความต้องการทางด้านวัตถุเพื่อตอบสนองกิเลส จากความเชื่อ ค่านิยม ของสังคมยุคใหม่ ซึ่งเป็นค่านิยมโลกแห่งวัตถุ ความงามเป็นกระแสของวัตถุนิยมที่ไม่สามารถต่อต้านคนกลุ่มใหญ่ได้ การลุ่มหลงในความงามถูกปรับเปลี่ยนวิธีคิดและทัศนคติแบบใหม่ ในยุคปัจจุบัน หญิงสาวส่วนใหญ่จะเสริมเติมแต่งร่างกาย เป็นค่านิยมวัฒนธรรมที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง การเปลี่ยนแปลง วิถี ประเพณีวัฒนธรรม อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปอย่างถาวร

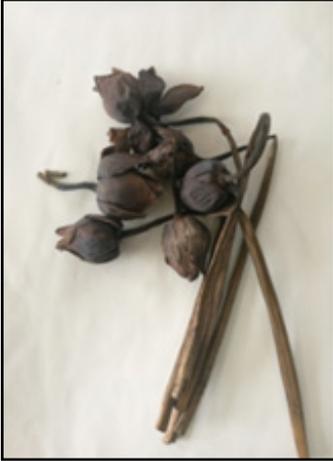
สื่อเทคโนโลยี มีการขับเคลื่อนพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วตามยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงในสังคมในปัจจุบัน ส่งผลถึงการดำเนินชีวิตแบบสังคมยุคใหม่ที่มีความต้องการทางวัตถุมากขึ้น ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า สื่อต่าง ๆ ได้กลายเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านความงาม มีการโฆษณาแบบชวนเชื่อ จากผลิตภัณฑ์สินค้าทางด้านความงาม มีการเข้าถึงผู้บริโภคแบบครอบคลุมในวงกว้าง การใช้สื่อเพื่อกระตุ้นพฤติกรรม ความรู้สึก และความต้องการของผู้หญิง โดยมีวิธีการที่เข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว ชัดเจน มีการตอบสนองที่ฉับไว สื่อสามารถโน้มน้าวจิตใจ สร้างค่านิยมทางวัตถุ แรงจูงใจ ให้คนกลุ่มนี้ เชื่อและหลงใหลความงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จนนำไปสู่มุมมองที่ศนะด้านความงาม

จากผลการวิจัยพบว่าทัศนคติด้านความงามใน ปรัชญาคำสอนของพระพุทธศาสนา และมุมมองด้านความงามของหญิงวัยรุ่นตอนปลาย รวมถึงองค์ประกอบของปัจจัยภายในภายนอก นำไปสู่การใช้สัญลักษณ์ในการแสดงความหมายต่าง ๆ และเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมดังนี้

รูป สัญลักษณ์ และการสร้างสรรคงานจิตรกรรมตามเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม แบบ 2 มิติ

รูป สัญลักษณ์

การใช้ รูป สัญลักษณ์แทนความหมาย เป็นการแสดงออกในเชิงสัญลักษณ์ทางความคิด ความงาม ความรู้สึก โดยรูป สัญลักษณ์ เป็นสื่อแสดงความหมายตามแนวความคิด เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาเรื่องราวของงานจิตรกรรมที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รูป สัญลักษณ์ที่นำมาใช้ในผลงาน ประกอบไปด้วย ดอกบัวเหี่ยว ผ้าบาง หญิงสาว แสดงความหมายแตกต่างกันออกไป ดังนี้

ภาพที่ 3 ดอกบัวเหี่ยว แทนความหมายถึง สัจธรรมในธรรมชาติ เป็นดอกไม้ในธรรมชาติที่ แทนสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนา มีความสวยงามเมื่อบานสะพรั่ง เหมือนกับความงามแรกแย้มของวัยรุ่นไปสู่ความเหี่ยวแห้งตามกาลเวลา ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเกี่ยวกับคำสอนทางปรัชญาทางพระพุทธศาสนา เรื่องไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มีเกิดขึ้น-ดับไป ตามกาลเวลาของทุกสรรพสิ่ง

ภาพที่ 3: ดอกบัวเหี่ยว

ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 4 ผ้าบาง แทนความหมายถึง สิ่งปกปิดที่ทำให้เกิดการพละอำมหิตคลุมเครือเมื่อนำมาปิดบังร่างกาย ทำให้ไม่สามารถมองเห็นอวัยวะบางส่วนจากร่างกายที่เป็นความจริงตามธรรมชาติ แต่ถึงอย่างไรก็ไม่สามารถปิดบัง ซ่อนเร้น สิ่งที่ถูกปรุงแต่งด้านในได้เปรียบเสมือนความจริงที่ไม่อาจหนีพ้น

ภาพที่ 4: ผ้าบาง

ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ภาพที่ 5 หญิงสาว แทนความหมายถึงความงามของวัยรุ่นช่วงวัยรุ่น ที่มีช่วงวัยตั้งแต่อายุ 18-22 ปี ที่ร่างกายมีความสมบูรณ์ทางความงามมากที่สุด โดยทุกส่วนของอวัยวะจะต้องมีรูปทรงของเส้นที่อ่อนช้อย โค้งเว้า มีเนื้อหนัง ผิวพรรณที่เปล่งปลั่ง แต่งตั้ง ไร้อรอยเหี่ยวยุบ มีความปรารถนาในการแต่งเติมเสริมความงามที่มากกว่าเดิม จึงเป็นเหตุให้ร่างกายถูกปรุงแต่งจากความงามอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ภาพที่ 5: ผู้หญิงวัยรุ่นสาว

ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

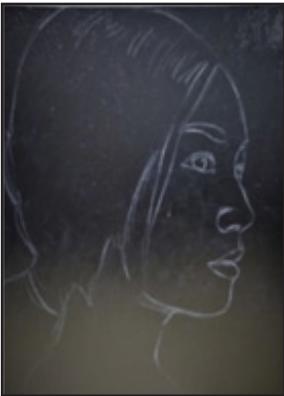
เทคนิคขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์

เมื่อแสดงความหมายจากสัญลักษณ์ต่าง ๆ แล้วขั้นตอนต่อไป คือ การสร้างสรรคงานจิตรกรรมตามเทคนิคกระบวนการสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม ซึ่งจะประกอบไปด้วย วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานเพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น พู่กัน สีน้ำมัน น้ำยาผสมสี น้ำยาล้างพู่กัน เฟรมผ้าใบ เป็นต้น โดยจะเริ่มจากการทำงานตามกระบวนการภาพร่าง ให้เหมาะสมกับรูปแบบเนื้อหา โดยการทดลองทำก่อนที่จะเป็นผลงานจริง เพื่อค้นหาเทคนิค ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นพร้อมปรับแก้ไขในจุดต่าง ๆ จะทำให้เกิดความง่ายมากขึ้น และพบเจอข้อผิดพลาดน้อยลง บางครั้งผลที่เกิดขึ้นกับการทดลองไม่ได้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แต่บางครั้งก็เกิดขึ้นจากความบังเอิญจนได้ผลสำเร็จ โดยเริ่มจากขั้นตอนแบบภาพร่าง ต่อด้วยการร่างภาพที่วางไว้จนถึงขั้นตอนการลงสีในขั้นตอนที่ 1 ให้มีค่าน้ำหนักของสีโดยรวมทั้งภาพ ตามด้วยการลงสีเพิ่มในขั้นตอนที่ 2 ให้ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น พร้อมด้วยการเก็บรายละเอียดในขั้นตอนที่ 3 เพื่อนำไปสู่ภาพจิตรกรรมแบบ 2 มิติที่สมบูรณ์

ภาพที่ 6: แบบภาพร่าง
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 6 แบบภาพร่าง การนำภาพถ่ายหญิงสาวทำภาพร่าง เริ่มด้วยการจัดวางองค์ประกอบของภาพในส่วนต่าง ๆ ให้สมดุลโดยใช้สีอะคริลิก ดินสอ วาดดอกบัวเหี่ยวแห้ง ดอกบัวสีขาว และวาดผ้าบางทับลงไปตรงตำแหน่งที่ต้องการ และสร้างพื้นหลังเป็นสีดำเพื่อให้บรรยากาศมีสีที่หม่น เพื่อเน้นผ้าสีขาวและดอกบัวให้เด่นชัด

ภาพที่ 7: การร่างภาพ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 7 การร่างภาพ เริ่มต้นด้วยการร่างด้วยดินสอสีและเพิ่มความคมชัดด้วยสีน้ำมัน เพื่อให้เห็นรูปร่างที่ชัดเจนมากขึ้น โดยร่างภาพให้ใกล้เคียงกับแบบร่างที่เตรียมไว้ให้มากที่สุดแล้วจึงนำไปสู่ขั้นตอนการระบายสีขั้นตอนที่ 1 ต่อไป

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ภาพที่ 8: ภาพระบายสีขั้นตอนที่ 1
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 8 การระบายสีขั้นตอนที่ 1 เริ่มระบายสีในส่วนภาพที่เป็นหญิงสาว โดยการลงสีจะใช้โทนสีเนื้อคนตามธรรมชาติ ลงให้ทั่วใบหน้าและส่วนลำคอ การลงสีจะใช้เนื้อสีและน้ำหนักบาง ๆ ในขั้นแรก รอสีแห้งแล้วทับสีให้หนาขึ้นตามลำดับ

ภาพที่ 9: ภาพระบายสีขั้นตอนที่ 2
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 9 การระบายสีขั้นตอนที่ 2 เพิ่มน้ำหนักของสีจากขั้นตอนแรกให้หนาขึ้น มีการแทรกสีหลาย ๆ เฉดสีให้ดูกลมกลืนเป็นสีเนื้อคนตามจริง มีสีโทนร้อน เย็นประสานกัน ขั้นตอนนี้จะต้องแสดงรายละเอียดของผม คิ้ว ตา จมูก ปาก ให้ชัด มีการใส่สีแทนค่าน้ำหนักแสงเงาเพื่อบอกระยะสูงต่ำ ความลึกตามสัดส่วนใบหน้าคนให้เหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 10: ภาพระบายสีชั้นตอนที่ 3
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพผลงานจิตรกรรมที่สมบูรณ์ ชุด มายาคติจากความงาม จำนวน 5 ชิ้น นำเสนอดังนี้

ภาพที่ 11: ชื่อผลงานมายาคติความงาม
หมายเลข 1 ขนาด 90 x 100 cm.
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 10 การระบายสีชั้นตอนที่ 3

การเก็บรายละเอียดในขั้นตอนสุดท้าย ใส่สัญลักษณ์รูปดอกบัวเหี่ยว และผ้าบาง ในตำแหน่งที่เตรียมไว้จากแบบภาพร่าง และการเพิ่มน้ำหนักสีแสงเงาให้ละเอียดมากขึ้น ด้วยการเกลี่ยสีให้ดูกลมกลืนเป็นธรรมชาติแบบผิวเนื้อคน พร้อมกับเน้นความคมชัดบางจุดให้ดูเด่นชัด สร้างมิติระยะใกล้ไกลของผ้าบางและดอกบัวเหี่ยว เพื่อให้ผลงานออกมาสมบูรณ์มากที่สุด ในจำนวนทั้งหมด 5 ชิ้น ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 11 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

ผลงานมายาคติความงาม เป็นการจัดองค์ประกอบรูปหญิงสาวในมุมมองด้านข้างโดยมีสัญลักษณ์ดอกบัวเหี่ยวปิดบังตรงบริเวณปากและปลิวร่วงหล่นกระจายกระจายทั้งภาพประกอบด้วยผ้าบางปิดคลุมทับซ้อนกัน แสดงความหมายถึงการปิดบังคำพูดบางอย่างที่เกี่ยวกับความงาม การไม่พูดเรื่องความงามก็เป็นสิ่งที่สามารถดับกิเลสจากสิ่งยั่วยุที่เป็นมายาคติจากความงามได้ รวมถึงสีบรรยากาศโทนสีชาวดำ ที่ให้ความรู้สึกถึงความจริงมากกว่าบรรยากาศที่เป็นสีสันหลากหลาย

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ภาพที่ 12: ชื่อผลงานมายาคติความงาม
หมายเลข 2 ขนาด 90 x 100 cm.
เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 13: ชื่อผลงานมายาคติความงาม
หมายเลข 3 ขนาด 90 x 100 cm.
เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 12 ภาพผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานมายาคติความงาม เป็นการจัดองค์ประกอบรูปหญิงสาวในมุมมองด้านข้างโดยมีสัญลักษณ์ดอกบัวที่ยึดปิดบังตรงบริเวณตา และดอกบัวสีขาวแสดงถึงสังขารความว่างเปล่า ประกอบด้วยผ้าบางปิดคลุมทับซ้อนกันให้เห็นถึงความจริง ที่ปกปิดไม่มิดเกี่ยวกับความงาม การมองไม่เห็นเรื่องความงามนั้น เป็นสิ่งที่สามารถดับภาพกิเลสได้และหลีกเลี่ยงภาพมายาคติจากความงาม รวมถึงบรรยากาศโทนสีชาวดำที่แสดงความรู้สึก ที่เป็นความจริง โดยไม่ต้องการปรุงแต่งสีสันแต่อย่างใด

ภาพที่ 13 ภาพผลงานชิ้นที่ 3 ผลงานมายาคติความงาม เป็นการจัดองค์ประกอบรูปหญิงสาวในมุมมองด้านเฉียง โดยมีสัญลักษณ์ดอกบัวที่ยึดปิดบังตรงบริเวณปาก และปลิวร่วงหล่นร่วงโรย แทนสังขารความจริงจากธรรมชาติ ประกอบด้วยผ้าบางที่ปิดคลุมทับซ้อนกัน แสดงความหมายถึงการปิดบังความจริงจากการพูดบางอย่างที่เกี่ยวกับความงาม รวมถึงบรรยากาศของภาพโทนสีชาวดำให้ความรู้สึกเป็นความจริงมากกว่าการปรุงแต่งสีสัน

ภาพที่ 14 : ชื่อผลงานมายาคติความงาม
หมายเลข 4 ขนาด 90 x 100 cm.
เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 15 : ชื่อผลงานมายาคติความงาม
หมายเลข 5 ขนาด 90 x 100 cm.
เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: วรณลพ มีมาก (2564)

ภาพที่ 14 ภาพผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานมายาคติความงาม เป็นการจัดองค์ประกอบรูปหญิงสาวในมุมมองด้านหน้าตรง โดยมีสัญลักษณ์ดอกบัวห่อหุ้มปิดบังตรงบริเวณตาทั้งสองข้าง ไม่ให้มองเห็นเรื่องความงามภายนอก แต่ให้เห็นแต่ความจริงแท้ในธรรมชาติเท่านั้น ประกอบด้วยผ้าบางปิดคลุมทับซ้อนกันบนดอกบัวเพื่อปิดบังความจริงที่ซ่อนอยู่ภายใน แต่ปิดไม่มีมิดยังคงเห็นภาพสังขารที่ร่วงโรยตามกาลเวลาเหมือนกับโทนสีชาวดำของภาพ ที่ให้รู้สึกถึงความจริง มากกว่าการปรุงแต่งที่มีสีสัน

ภาพที่ 15 ภาพผลงานชิ้นที่ 5 ผลงานมายาคติความงาม เป็นการจัดองค์ประกอบรูปหญิงสาวในมุมมองด้านเฉียง โดยมีสัญลักษณ์ดอกบัวห่อหุ้มปิดบังตรงบริเวณจมูกและหู ไม่ให้ได้กลิ่นได้ยินเรื่องความงามมากเกินไป เพื่อลดกิเลสลงจากสิ่งกระปรุงแต่งรอบ ๆ ตัว ประกอบด้วยผ้าบางปิดคลุมทับซ้อนกัน แสดงความหมายถึงการปิดบังความจริงที่ซ่อนหลังภาพมายาคติจากความงาม รวมถึงสืบรรยากาศที่เป็นโทนชาวดำให้รู้สึกถึงความจริงแท้ เพราะสีสันเป็นแค่โลกสมมุติเท่านั้น

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

การวิเคราะห์ความคิด

หญิงสาววัยรุ่นตอนปลายมีความต้องการความงาม จากค่านิยมความเชื่อของสังคมสมัยใหม่ เกิดจากสาเหตุความไม่พึงพอใจร่างกายที่ไม่สวยงาม กระแสจากสังคมและสื่อต่าง ๆ ขวนเชื่อให้หลงไปกับความงาม แบบมายาคติ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้คล้อยตามกัน มีการร่วมอุดมการณ์ทางด้านความคิด ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงร่างกายภายนอกให้สวยงามมากขึ้น มีการปรุงแต่งร่างกาย ให้ผิดแปลกจากธรรมชาติเดิมจนลืมนึกคิดว่า ธรรมชาติความจริงนั้น เมื่อกาลเวลาผ่านไปจะทำให้ร่างกายร่วงโรย เสื่อมสลายลง เข้าสู่หลักของไตรลักษณ์ คืออนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ไม่มีสรรพสิ่งใดที่เกิดขึ้นแล้วไม่ดับลง การตื่นหนีจากความจริงทำให้เกิดทุกข์ไม่จบสิ้น ในจิตของมนุษย์มีการเกิดขึ้นของกิเลส ที่แฝงอยู่ภายในจิตใต้สำนึกแบบไม่รู้ตัว ดังนั้นความสำคัญและปัญหาของสังขารการเสื่อมสลายของร่างกายนั้น ส่งผลถึงความรู้สึกของผู้วัยที่จะแสดงออกทางความคิด ในการเชื่อมโยงประเด็นเนื้อหาความงามที่เป็นมายาคติกับปรัชญาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยนำมาวิเคราะห์ความคิด เพื่อเป็นการอธิบายให้มนุษย์ในสังคมได้ตระหนักซาบซึ้ง และรับรู้ถึงความหมายของสังขารอย่างแท้จริง

“กิเลส” เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงระบบความคิดแบบดั้งเดิมตามขนบประเพณี ความเชื่อ ศาสนา และประเพณีทางวัฒนธรรมตามยุคสมัยใหม่ที่มีการเจริญเติบโตทางวัตถุ ที่ถูกพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความเชื่อในเรื่อง “ความงาม” ได้ถูกพัฒนาตามค่านิยมของคนในสังคมอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน ความเจริญด้านอุตสาหกรรม การสร้างผลิตภัณฑ์ด้านความงามถูกวางจำหน่ายในท้องตลาดมากมาย การโฆษณาสินค้าแบบชวนเชื่อในสรรพคุณต่าง ๆ ที่เกินจริงไปมากนั้นส่งผลให้เกิดความรู้สึกการหลงใหลในความงาม มีความต้องการทางด้านวัตถุเพื่อตอบสนองกิเลสและความเชื่อ ค่านิยมของสังคมต่อไปเรื่อย ๆ

แนวความคิดได้สะท้อนความงามของหญิงสาวในสังคมปัจจุบัน ที่มีความต้องการ การปรุงแต่งร่างกายภายนอกเท่านั้น โดยไม่ได้สนใจหรือให้ความสำคัญกับเรื่องราวของความจริง สังขารที่เป็นธรรมชาติ เพราะธรรมชาติเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวจึงถูกมองข้ามไป โดยผู้วิจัยได้ใช้ รูป สัญลักษณ์ในธรรมชาติ ดอกบัวเหี่ยว แทนความหมายของหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา การเกิดขึ้น-ดับไป ของธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบความสวยงาม

ของหญิงสาวที่ไม่มีความแน่นอน ไม่จีรังยั่งยืน เสื่อมสลายไปตามเวลา การเอาผ้าบางมา บดบัง ร่ายกายนั้น เพื่อปิดบังความจริงที่ซ่อนอยู่ภายใน แต่สุดท้ายแล้วความจริงแท้นั้น ก็ปรากฏ สำหรับการวิเคราะห์การสร้างสรรค์จากทางด้านความคิด จะต้องประกอบกับ ด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ด้านความงาม และด้านความรู้สึก เพื่อให้กระบวนการความคิดทาง การสร้างสรรค์นั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ความงาม

ความงามประกอบไปด้วย รูปแบบ สีสรรยากาศ ความงามทางด้านองค์ประกอบศิลปะ ทัศนธาตุต่าง ๆ เช่น บรรยากาศ เส้น สี รูปทรง พื้นที่ เป็นความงามทางกายภาพภายนอก ผลงานจะแสดงออกทางความงาม ตามลักษณะของทัศนธาตุต่าง ๆ เช่น ภาพใบหน้าผู้หญิง ที่สวยงาม ก็จะมีความงามที่เป็นเส้นแนว เส้นโค้ง กว้าง ยาว ตามขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ ใบหน้าที่ดูลงตัว หรือ ภาพดอกบัวที่เหี่ยวแห้ง จะมีเส้นแสดงอารมณ์ความหดหู่ เหี่ยวเฉา ไร้ชีวิตชีวา การแสดงออกของทัศนธาตุในผลงานมีความหลายหลายแตกต่างกันออกไป จึงไม่มีความแน่นอนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน อิทธิพล ตั้งโฉลก (2550: 80) ได้กล่าวว่า ความงามเป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ และเป็น “อติวิสัย” อย่างยิ่งของบุคคล แต่ละคนที่มีได้ใช้เพียง “ตา” แต่ใช้ “จิตใจ” สัมผัส ไม่มีเครื่องมือใด ๆ ที่วัด “เชิงปริมาณ” ว่าขนาด สัดส่วน น้ำหนักเท่าใดถึงจะงามเป็นมาตรฐานได้ โฮเมอร์ (Homer, ก.ศ.ศ. 400-300) ปราชญ์ชาวกรีกโบราณกล่าวไว้ว่า “ความงาม คือ ความมหัศจรรย์อาจเป็นเพราะว่า ความงามเป็นความรู้สึกเฉพาะตัวอันลึกซึ้งภายในจิตใจที่อธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ยากยิ่ง”

รูปแบบ เป็นองค์ประกอบหลักในการนำเสนอ โดยจัดรูปทรงของหญิงสาว ให้อยู่ ในตำแหน่งตรงกลางเป็นจุดเด่นของภาพ เพื่อให้ผู้หญิงดูเด่นชัด เน้นขนาดใหญ่ อาจจะหัน หน้าไปด้านตรง ด้านข้างหรือด้านเฉียง เว้นพื้นที่ว่างรอบ ๆ ให้เกิดความสมดุลเท่า ๆ กัน ภาพผู้หญิงนั้นต้องมีความสวยงาม เป็นวัยสาว เพราะโครงสร้างใบหน้าจะมีรูปทรงที่เรียวยาว งดงาม อวัยวะทุกส่วนบนใบหน้าก็จะต้องมีความงามเพื่อให้เกิดความสมดุล ผลงานบางชิ้น อาจจะมีการวางตำแหน่งที่แตกต่างกันออกไป รูปทรงผู้หญิงเป็นส่วนสำคัญที่สุดของผลงานชุดนี้ที่ต้องการให้มองเห็นเป็นสิ่งแรกแล้วจึงเห็นรูปทรงอื่น ๆ ใบหน้าของหญิงสาวคือ สาระสำคัญในการนำเสนอทั้งเรื่องราวความงามและความหมาย การจัดผ้าบางล่องลอยใน

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

อากาศแบบชวนฝันทำให้เกิดความหมายต่าง ๆ โดยพื้นที่บริเวณรอบ ๆ ของภาพได้มีการจัดรูปทรงดอกบัว ฝั่บาง ให้มีความหมายสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวความงามทางกายภาพให้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน แต่ละชนิดมีความงามของเส้นที่ให้ความเหมือนจริงตามธรรมชาติ โดยการเน้นลายเส้นไปในทิศทางต่าง ๆ ให้เกิดมิติทับซ้อน ขนาดของเส้นและรูปทรงที่แตกต่างกัน ให้มีความหลากหลายเกิดความน่าสนใจ

สีและบรรยากาศ การสร้างบรรยากาศของภาพให้อารมณ์และความรู้สึก โดยจะใช้การคลุมโทนสีที่ไม่ฉูดฉาดจะออกโทนหม่น ๆ การใช้สีสันบรรยากาศที่ไม่สดใส เหมาะกับแนวความคิดเพื่อบอกถึงความนิ่งสงบ ให้ดูสอดคล้องกับเรื่องราวทางด้านปรัชญาทางพระพุทธศาสนา การใช้สีที่มีน้ำหนักที่แตกต่างกันช่วยในเรื่องของการสร้างมิติให้มีระยะที่ใกล้ไกลและเห็นจุดเด่นจุดรองที่ชัดเจน สีที่มีน้ำหนักอ่อนเข้ม สลับกันไปสร้างความสมจริงและเป็นธรรมชาติให้มากขึ้น สีพื้นหลังกับสีของวัตถุต่าง ๆ มีความกลมกลืนกันและช่วยผลักดันวัตถุในบางจุดให้โดดเด่นชัดเจนขึ้นมา การเลือกโทนสีขึ้นอยู่กับ สีใบหน้าของหญิงสาวว่าจะมีโทนสีอะไร ก็จะเลือกใช้โทนสีของบรรยากาศรอบ ๆ ให้กลมกลืนสอดคล้องกัน ให้เป็นสีธรรมชาติเพื่อให้รู้สึกถึงความเป็นจริงของมนุษย์ การลงสีดอกบัวแห้งให้เป็นโทนสีเหมือนกับของจริง ให้เกิดความรู้สึก การใช้ชีวิตของธรรมชาติที่เสื่อมสลายลง สีพื้นหลังอาจจะมียี่ที่สว่างบางดอกเพื่อให้เกิดระยะและมิติในภาพที่มากขึ้น โดยโทนสีทั้งหมดจะเป็นลักษณะเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้วิจัย

การวิเคราะห์ความรู้สึก

โทนสีแบบหม่น ๆ ฟุ้ง ๆ สร้างอารมณ์ความรู้สึก ให้เกิดจินตนาการไปสู่เนื้อหาที่สะท้อนตามแนวความคิด ชลูด นิ่มเสมอ (2559: 423) ได้กล่าวว่า อารมณ์ทางสุนทรียภาพ เป็นอารมณ์ที่เกิดจากความงาม ความกลมกลืนและความเป็นระเบียบในธรรมชาติ หรือเป็นอารมณ์สะท้อนใจที่ได้รับจากงานศิลปะ อารมณ์ทางสุนทรียภาพที่ได้รับจากศิลปะ เป็นอารมณ์ของศิลปินที่แสดงออกจากความสะท้อนใจของเขา ที่ได้รับการกระตุ้นจากธรรมชาติทั้งภายนอกและภายใน จากเรื่องราวที่ได้รับตามประสบการณ์ของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน การวิเคราะห์อารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องราวเนื้อหาที่จะเอามาสร้างสรรค์นั้น เป็นเรื่องราวที่มักกระทบต่อจิตใจ สะท้อนใจ และสะท้อนสภาวะสังคมในยุคปัจจุบันที่

กำลังพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การใช้ทัศนคติส่วนตัวมองหญิงสาวที่มีความสวยงามและดูเป็นธรรมชาติ ที่มีการปรุงแต่งแบบพอประมาณ จะทำให้รู้สึกถึงความงดงามที่บริสุทธิ์ต่างกับการมองความสวยงามแบบปรุงแต่ง ที่มีมากเกินไปอารมณ์ความรู้สึก องค์กรประกอบต่าง ๆ สีและบรรยากาศของภาพ และการแปรเปลี่ยนทางสภาวะธรรมชาติ สัญลักษณ์รูปดอกบัว ให้อารมณ์ความรู้สึกของความรุ่งโรย เหี่ยวแห้ง ไร้ชีวิตชีวา รอเวลาสูญสลายไปเสมือนความงดงามของหญิงสาวที่มีเวลาจำกัดไม่ช้าไม่นานก็ต้องหมดสภาพลง สีสนของดอกไม้กลายเป็นสีน้ำตาลอ่อน บางดอกเป็นน้ำตาลเข้มไปจนถึงสีดำ ให้ความรู้สึกความงามของดอกไม้หรือร่างกายของหญิงสาวที่สวยงามกำลังจะหมดลงไปตามกาลเวลาของสังขารอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างสรรค่านิยมจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย มายาคติจากความงามแสดงให้เห็น ถึงหลักเนื้อหาสาระของปรัชญาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่อดีต เกี่ยวกับความเข้าใจในการดำเนินชีวิต การเกิดขึ้น-ดับไป ของสังขารมนุษย์ตามธรรมชาติความเป็นจริงของทุกสรรพสิ่ง หลักของไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา และ ทัศนะยมุมมองเรื่องความงามของหญิงสาววัยรุ่นตอนปลาย ในยุคสังคมสมัยใหม่นั้น มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว จากความเปลี่ยนแปลงของจารีต ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ที่เป็นพื้นฐานเดิมในสังคม ผู้ระบความคิดแบบใหม่จากความเชื่อทางสังคมของคนกลุ่มใหญ่ที่มีความเชื่อเรื่องมายาคติทางความงาม เพื่อสนองความต้องการของตัวเองให้มากที่สุด โดยการแสดงออกทางความงามอย่างชัดเจน เช่น ความสวยต้องสำคัญที่สุดในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน การเข้าสังคมที่ต้องการหน้าตาที่สวยงามมากกว่าจิตใจ หรือการตกแต่งใบหน้าให้สวยงามเพื่อผลประโยชน์ทางความมั่นคงของชีวิตรวมไปถึงการดึงดูดจากเพศตรงข้าม วิธีคิดต่าง ๆ เหล่านี้ของหญิงวัยรุ่นสมัยใหม่ ถูกเปลี่ยนแปลงไปจากวิธีคิดแบบดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง

ผู้วิจัยได้นำเรื่องราวแง่มุมต่าง ๆ จากปรัชญาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา กับ ทัศนะยมุมมองของหญิงสาววัยรุ่นตอนปลาย จากหญิงสาวที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน มาวิเคราะห์หาประเด็นในเนื้อหา มาเชื่อมโยงแนวความคิดที่ต้องการสะท้อนถึงเรื่องราวของ มายาคติ

การสร้างสรรคงานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

ทางความงาม ความจริงในธรรมชาติ และการใช้ รูป สัญลักษณ์ เข้ามาสร้างความหมาย เพื่อนำไปสู่รูปแบบเทคนิควิธีการขั้นตอนการสร้างสรรค โดยมีการลำดับขั้นตอนในการทำงาน การวิเคราะห์จากด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความคิด ด้านความงาม และด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทั้งหมดจะถูกแยกประเด็นออกอย่างชัดเจนในแต่ละเนื้อหาที่นำเสนอได้อย่างครบถ้วน จากงานวิจัยผลงานสร้างสรรคทางจิตรกรรมชุดนี้ จนเป็นผลงานจิตรกรรมแบบ 2 มิติที่สมบูรณ์ และยังสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนางานสร้างสรรคให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นต่อไป

บทสรุป

ผู้วิจัยได้นำเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจจากประสบการณ์จากสภาวะสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความสวยงามของหญิงสาววัยรุ่นตอนปลาย ที่มีผลกระทบต่อเชื่อมโยงไปสู่ ปรัชญา ความเชื่อ หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา มานำเสนอถ่ายทอดแสดงออกเป็นผลงานสร้างสรรคทางจิตรกรรม โดยผู้วิจัยเชื่อว่ามนุษย์มีสภาวะที่ถูกกระตุ้นจากสภาวะแวดล้อมรอบ ๆ ตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จนเกิดการสะสมความทรงจำและเรื่องราวต่างๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับรู้มา สู่การนำมาแสดงออกในการสร้างสรรคศิลปะ ชลูด นิมสมอ (2553: 5) ได้กล่าวว่า การแสดงออกเป็นสิ่งจำเป็นทางด้านจิตของมนุษย์เช่นเดียวกับการขับถ่ายซึ่งเป็นความจำเป็นทางด้านร่างกาย ทุกคนจะถูกกระตุ้นให้แสดงปฏิกิริยาที่ตนมีต่อสิ่งแวดล้อมให้ปรากฏด้วยวิธีการต่าง ๆ กันอยู่ตลอดเวลา มีทั้งการแสดงออกตามปกติธรรมดา และการแสดงออกที่มีความหมายทางสร้างสรรค ซึ่งอย่างหลังนี้ ศิลปินได้แปลประสบการณ์ทางจิตของตนออกมาเป็นสัญลักษณ์ที่ตนเองและผู้อื่นสามารถรับรู้ได้ ยิ่งกว่านั้น แต่ละคนยังต้องการที่จะรับรู้สาระที่เป็นตัวร่วมของชีวิตทั้งหลายที่ผัสถึงของกันและกัน นอกเหนือไปจากการติดต่อสื่อความหมายที่กระทำด้วยภาษาและท่าทางในชีวิตประจำวัน ศิลปะซึ่งเป็นสื่อสำคัญในการแสดงออกซึ่งสาระของชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นทางด้านจิตของมนุษย์เราตลอด

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ด้านปรัชญาการสอนของพระพุทธศาสนาและมุมมองด้านความงามของหญิงสาววัยรุ่นตอนปลาย ในงานสร้างสรรค์ชุดนี้ มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ที่หลากหลายและแพร่หลายเข้ามาผสมผสานกันจนทำให้ คติ ความเชื่อ ความศรัทธา คำสอนต่าง ๆ ลดเลือนหายไปจากสังคมดั้งเดิมอย่างรวดเร็ว อย่างที่เกิดขึ้นในสังคมของมนุษย์ที่จะคงอยู่ร่วมกับสรรพสิ่งที่เป็นธรรมชาติได้อย่างไร แล้วมันเกิดขึ้นมาเมื่อไหร่ และบทส่งท้ายของสังคมความจริงคืออะไร คำถามเหล่านี้ได้วนเวียนอยู่ในความรู้สึกนึกคิดอยู่ตลอดเวลา เมื่อเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานแล้วจึงพบกับคำตอบที่สะท้อนความเป็นจริงทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งใหม่ของโลกในยุคสื่อเรื่องอำนาจที่ไม่สามารถหยุดยั้งหรือต่อต้านระบบแบบนี้ได้ การเปลี่ยนแปลงทำให้ความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิต ที่ถูกถ่ายทอดมาจากอดีตนั้นได้ถูกกลืนกินจากเปลี่ยนแปลงของสื่อรอบ ๆ ตัวมากขึ้นทุก ๆ วันในปัจจุบัน การได้รับอิทธิพลจากวิถีโลกตะวันตก การชวนเชื่อจากแหล่งสินค้าทางวัตถุ หรือการดำรงชีวิตของคนยุคใหม่ สิ่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงที่สุดคือเรื่องราวความสวยความงามของร่างกาย ที่เป็นสิ่งภายนอกที่มนุษย์เอาไว้มากแสดงศักยภาพของร่างกายตนเองเพื่อให้คนในสังคมสนใจและยกย่องชื่นชม ทำให้มนุษย์หมกมุ่นอยู่ในโลกของความเชื่อทางวัตถุ จนเป็นกระแสที่นิยมและเกิดการลอกเลียนแบบกัน คล้อยตาม หลงใหลไปกับอุดมการณ์ของสังคมสมัยใหม่ แบบมายาคติทางความงาม โดยผู้วิจัยมีมุมมองและความรู้สึกที่เกี่ยวกับความเป็นธรรมชาติว่าผู้หญิง คือ ส่วนหนึ่งของกฎธรรมชาติที่มีเกิดขึ้น-ดับไป มนุษย์ไม่สามารถที่เปลี่ยนแปลงความจริงไปได้ มนุษย์เริ่มหาสิ่งปรุงแต่งความงามที่มากขึ้นสร้างสิ่งสมมุติ ที่เป็นมายาคติเพื่อลวงความรู้สึกของตัวเอง ผู้หญิงต้องการความงามที่เกินธรรมชาติย่อมไม่สนใจผลที่จะตามมา กว่าจะเริ่มเข้าไปในความจริงของสังคมธรรมะนั้นก็ต่อเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลง จนความเป็นจริงในธรรมชาติปรากฏขึ้นชัดเจน ทุกสรรพสิ่งก็จะสลายสูญสิ้นไปตามกาลเวลา ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงนำมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมตามวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูป สัญลักษณ์ และสร้างสรรค์งานจิตรกรรมในรูปแบบเฉพาะตัวของผู้วิจัย ด้วยเทคนิคขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ด้านความคิด ด้านความงาม ด้านความรู้สึก และความคิดเชิงสัญลักษณ์ที่แทนความหมาย เพื่อสะท้อนความคิดในแง่มุมต่าง ๆ ของเนื้อหา สู่ขั้นตอนรูปแบบเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ให้เป็นผลงานจิตรกรรมแบบ 2 มิติ ที่สมบูรณ์

การสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

รายการอ้างอิง

ชลุต นิมเสมอ. (2553). *วาดเส้นสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ชลุต นิมเสมอ. (2559). *องค์ประกอบของศิลปะ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

นพพร ประชากุล. (2558). *มายาคติ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนาโครงการจัดพิมพ์คปไฟ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2554). *แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.

พระมหารังสันต์ กิตติปัญญา (ใจหาญ). (2553). *การศึกษาวิเคราะห์สุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. (ปรัชญาดัชนีจิตวิทยา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ราชวิทยาลัย.

วรรณลพ มีมาก. (2564). การร่างภาพ. ใน *รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วรรณลพ มีมาก. (2564). ชื่อผลงานมายาคติความงาม หมายเลข 1. ใน *รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วรรณลพ มีมาก. (2564). ชื่อผลงานมายาคติความงามหมายเลข 2. ใน *รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วรรณลพ มีมาก. (2564). ชื่อผลงานมายาคติความงามหมายเลข 3. ใน *รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- วรรณลพ มีมาก. (2564). ชื่อผลงานมายาคติความงามหมายเลข 4. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ชื่อผลงานมายาคติความงามหมายเลข 5. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ดอกบัวเหี่ยว. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). แบบภาพร่าง. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ผ้าบาง. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ผู้หญิงวัยสาว. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ภาพระบายสีขั้นตอนที่ 1. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). ภาพระบายสีขั้นตอนที่ 2. ใน รายงานวิจัยการสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

การสร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์
ในพระพุทธศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย

- วรรณลพ มีมาก. (2564). ภาพระบายสีชิ้นตอนที่ 3. ใน รายงานวิจัยการ
สร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธ
ศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). องค์ประกอบปัจจัยภายนอก. ใน รายงานวิจัยการ
สร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธ
ศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.
- วรรณลพ มีมาก. (2564). องค์ประกอบปัจจัยภายใน. ใน รายงานวิจัยการ
สร้างสรรค้งานจิตรกรรม ชุด มายาคติจากความงามของมนุษย์ในพระพุทธ
ศาสนา: มุมมองจากหญิงวัยรุ่นตอนปลาย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). แนวทางการสอนและสร้างสรรค้งานจิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ:
อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- เอกมันต์ แก้วทองสอน. (2554). สุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (ปรัชญาและศาสนา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Received: September 9, 2021

Revised: December 20, 2021

Accepted: February 2, 2022